

Leea Lakka

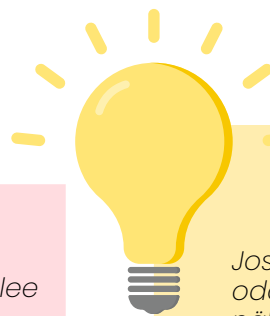
Kapina pulpetissa

Mitä vuosi takarivissä opetti lukemisesta, kirjoittamisesta ja taitojen eriytymisestä

Leea Lakan teos *Kapina pulpetissa* (2025) on puhutteleva, ajankohtainen ja peruskouluun syvästi pureutuva katsaus. Lakka on väitöskirjatutkija, joka väitöskirjaansa tehdessään keräsi vuoden ajan aineistoa kirjaimellisesti menemällä kouluun. Käytännössä hän siis vietti lukuvuoden kahden eri koulun yhdeksännen luokan parissa havainnoimalla heidän arkeaan, oppimistaan ja osaamistaan erityisesti lukemisen, kirjoittamisen ja taitojen eriytyneen näkökulmasta.

Kapina pulpetissa -teos kuvaa siis Lakan vuotta yli 30-vuotiaana yhdeksäsluokkalaisena. Hän on kuitenkin onnistunut yhdistämään teokseen omia muistojaan, aiempaa teoria- ja tutkimustietoa sekä myös tuloksia omasta väitöskirjatutkimuksestaan. Teos ei siis ole vain kuvaus hänen väitöskirjatutkimuksestaan eikä edes väitöskirjastaan, vaan se on ajankohtainen katsaus nykypäivän peruskoulun haasteisiin, onnistumisiin sekä oppimisen lähtökohtiin.

Vaikka teoksen nimi onkin *Kapina pulpetissa*, se ei välttämättä viittaa suoranlaiseen kapinointiin. Lakka itsekkin pohtii, kuka lopulta edes kapinoi; onko paljon puhuttu kapina ns. takarivin haastamista koulun käytänteitä ja tavoitteita kohtaan, vai onko se sittenkin luokkiin muodostuvan pienoisyhteiskunnan osasten ja akseleiden toimintaa keskenään?

Se, millaista arki on, määrää, mitä tulee luettua.

Eriarvoistuminen ei ole koulun syytä, mutta koulun toivotaan silti korjaavaan tilanteen.

Rento kurinpitäjä: välitä ja kuuntele, mutta ole auktoriteetti.

Suurin virheemme on ollut naiivius.

Koulu ei voi luovuttaa niiden lasten kohdalla, joita koulunkäynti ei kiinnosta.

Jos oppimistulokset ovat koulun odotushuone, suljettujen ovien takana näkymättömissä on kasvatustyö ja koulun arki.

Se, millaisia koulut ovat, riippuu vahvasti siitä, millaisia asuinalueet ovat.

Takarivin nuoriin ei pidä suhtautua toivottomina tapauksina: jokaisella äkäpussilla on parempikin puolensa, ja jokainen kiukuttelija pohjimmiltaan kaipaa hyväksyntää ja joukkoon kuulumista.

Takarivin kapina on monella tapaa vapaudella fantasiointia sekä vapauden ja pakon rajalla leikkimistä.

Puolimatkakkin on kuitenkin niin arvokas, että tavoitteesta ei kannata luopua.